

BEWAAR HET PAND

Uitgave tot bevordering van de handhaving der oude Gereformeerde beginselen
verschijnt eens in de veertien dagen

KOMMISSIE VAN REDAKTIE:

Ds. G. Blom, Meerkerk; Ds. H.C. van der Ent, Dordrecht-Centrum; Ds. R. Kok, Soest, Ds. H. van Leeuwen, Driebergen; Ds. D. Slagboom, Katwijk aan Zee; Ds. M.C. Tanis, Sliedrecht-Centrum; Ds. M. Vlietstra, Bunschoten; A. Beukers, Alphen a.d. Rijn en Joh. van der Lee, Alphen a.d. Rijn.

REDAKTIE:

Ds. G. Blom, Prinses Marijkeweg 13,
4231 BP Meerkerk. Telef. 01837-1357

ADMINISTRATIE

A. Beukers, Toussaintplein 20, 2406 XL Alphen a/d Rijn, tel. 01720 - 74202, postrek. 70.43.50, t.n.v. de administrateur van „Bewaar het Pand” te Alphen a/d Rijn.
Abonnementsprijs f 10,- per jaar. Abonnementsprijs voor de Verenigde Staten en Canada 5 dollar per jaar. Advertenties f 0,25 per mm. Bij kontrakt korting.

MEDITATIE

Daar zal ik David een hoorn doen uitspruiten.

Psalm 132 : 17a

Op de berg Sion was de tempel in pracht en schoonheid verzezen. De Heere had Sion verkoren tot de plaats waar Hij Zich in gunst wilde openbaren. En uit die genadige verkiezing van Sion bloeide het leven op voor Gods kerk, daardoor werden de priesters met heil bekleed zodat er reden was voor Gods gunstgenoten om te juichen (vs. 16). Vanuit Sion waar de Heere Zijn welbehagen openbaarde, beloofde Hij ook zegeningen voor Koning en volk. Daar zal Ik David een hoorn doen uitspruiten. Dáár. Dat is Sion dat de Heere naar Zijn welbehagen verkoort. Het heil waarvan in de boven afgeschreven tekst gesproken wordt komt dus op uit het welbehagen des Heeren. Dat is de bron van alle zegeningen voor Gods kerk.

Daar zal Ik David een hoorn doen uitspruiten. Dat woord uitspruiten wijst op de gang der vernedering van Davids huis, vóór dat de hoorn uit dat huis zou komen. Wij denken hier aan Jes. 11 waar gezegd wordt dat het huis van David een afgehouden boom gelijk zou zijn waar geen verwachting meer wezen zou. Maar toch zou uit die afgehouden tronk een rijsje voortkomen. Als uit de dood zou God naar Zijn welbehagen het leven voortbrengen.

En zo is het in de volheid van de tijd ook gebeurd. Toen was de glorie van het huis van David weg. De Heere scheen van het verbond met de man naar Zijn hart niet meer te weten, en de vijanden van Sion konden spottend vragen: Waar is uw God? Maar de Heere zegende uit Sion. Naar Zijn welbehagen gedacht Hij aan Zijn verbond. Uit de afgehouden tronk kwam een rijsje voort. En bij het Uitspruitsel uit het huis van David heeft het ware Israël, dat door het onmogelijke heen de vertroosting Israëls verwachtte de Heere groot gemaakt en gezongen van de hoorn der zaligheid die God opgericht had in het huis van David Zijn knecht. Want het Kindeke in de kribbe was de Held bij Wie God hulp besteld heeft. Hij is de Hoorn uit het huis van David.

Een hoorn is in de bijbel dikwijls het beeld van kracht. Wij geloven dat we bij deze tekst vooral dáaraan moeten denken. Immers er is kracht nodig voor het werk der verlossing. Er is kracht nodig om uit een wereld die in het boze ligt, mensen te trekken uit de macht der duisternis, hen te bewaren van de boze en hen in de gemeenschap van God terug te brengen. Die kracht is nodig voor ieder die zalig wordt afzonderlijk. Er is kracht nodig om dode zondaren levend te maken (Efeze 2:1). Er is kracht nodig om in hen het verzet tegen God te breken, om het hart te neigen tot verootmoediging en tot de vrees van 's Heeren Naam. Er is kracht nodig om de zondeschuld weg te nemen en om zondaren met God te verzoenen.

De kracht is maar niet alleen nodig bij aanvang, maar niet minder ook bij voortgang. Er is kracht nodig om ze gedurig weer op te trekken uit de macht van de verdorvenheden die zich na ontvangen genade zo heel sterk kunnen doen gelden. Er is kracht nodig om te verenigen met 's Heeren weg en te berusten in 's Heeren welbehagen ook in de wegen die de Heere met Zijn Sionieten houdt. Kortom er is kracht nodig om hen door

de woestijn van het leven te leiden naar de volkomen verlossing. Die kracht is in de Hoorn die God in het huis van David deed uitspruiten. Die Hoorn is dan ook de kracht van allen die de Heere vrezen.

Tijdens de oude bedeling waren naar Gods inzetting aan de hoeken van het altaar in het voorhof van het huis des Heeren vier hoornen. Iemand, die b.v. niet opzettelijk een doodslag had gepleegd die achtervolgd werd door de bloedwreker, mocht naar dat altaar vluchten en als hij dan de hoorn van dat altaar aangreep was hij behouden. Die hoorn, besprengd met het bloed van het zondoffer, redde hem van de bloedwreker en daarmee van de dood. Daarvan ging een aangrijpende prediking uit. In een weg van verzoening van de zonden worden zondaren behouden. Maar die hoorn moest worden aangegrepen, alleen zo werd de kracht van die hoorn ervaren. De Heere heeft in het huis van David een Hoorn doen uitspruiten. Die heilsboodschap laat Hij door de prediking verbreiden met geen ander doel, dan dat benauwden en veroordeelden hun heil, hun behoud, hun kracht daarin zouden zoeken.

Hebt u die Hoorn uit het huis van David nu nodig gekregen? Is er heilbegeerte om de kracht van Christus, om de kracht van Zijn bloed persoonlijk te kennen? Vraag veel om de toeleiding tot deze genade. Wie deze genade kent leert zich wel hoe langer hoe meer veroordeeld en verloren kennen in zichzelf, maar door de kracht van die Hoorn kent hij ook vrijspraak, leven en vrede. Van beide waarheden overtuigt de Heilige Geest. Die Hoorn uit het huis van David is anderzijds een oorzaak van vrees voor degenen die in hun zonden volharden, die onbekeerlijk voortleven, die niet voor God verootmoedigd zijn. Wij lezen in de Openbaringen dat het Lam 7 hoornen heeft om Zich uiteindelijk te wreken aan Zijn vijanden. Dat zijn allen die Hem tegenstaan, die Hem tot behoud en zaligheid niet hebben gezocht en nodig gekregen. Nu wordt het hun nog toegeroepen: Kus de Zoon opdat Hij niet toorne en gij op de weg vergaat, wanneer Zijn toorn maar een weinig zou ontbranden. Voor hen echter die hun armoede, hun krachteloosheid in betrekking tot het beoefenen van de vrees des Heeren leerden kennen en daarover verslagen zijn, is die Hoorn uit het huis van David die zij leerden aangrijpen met heilvattend geloof, het onderpand van het leven.

Versterk hetgeen Gij hebt gewrocht.
en laat Uw hulp door ons verzocht,
Uw volk voortaan verhogen.

Wijlen Ds. Sneep.

DE DORDTSE LEERREGELS Les 70

HOOFDSTUK V.
Artikel IX.

„Van deze bewaring der uitverkorenen tot de zaligheid en van de volharding der ware gelovigen in het geloof, kunnen de gelovigen zelf verzekerd zijn, en zij zijn het ook, naar de mate des geloofs, waarmede zij zekerlijk geloven, dat zij zijn en altijd blijven zullen ware en levende leden der kerk, dat zij hebben vergeving der zonden en het eeuwige leven.”

Zo langzamerhand naderen wij het einde van onze bescheiden verhandelingen over de Dordtse Leerregels.

Van de administratie

Het was in de afgelopen periode vrij druk bij de administratie, er ging bijna geen dag voorbij of we konden nieuwe abonnees inboeken, zodat we er in totaal 17 konden noteren. Hiervan werden er 6 door de fam. K. uit D. opgegeven. Steeds ontvallen ons abonnees die het tijdelijke met het eeuwige moesten verwisselen. De jongeren mogen hun plaatsen weer innemen. Op de giro ontvingen we f 65,- aan giften. Zowel voor de giften als voor de opgave van nieuwe abonnees onze hartelijke dank.

Reeds enkele keren ontvingen we ons blad terug dat geadresseerd was aan R. van Veen, Burg. v. Suchtelenlaan 32 8321 GW Urk, met de aantekening van de P.T.T. „Onbekend”. Wie helpt ons aan het adres van deze abonnee? Bij voorbaat dank.

Adm. Bewaar het Pand: A. Beukers, Toussaintplein 20, 2406 XL Alphen a.d. Rijn, tel. 01720-74202, giro 704350.

A.B.

Van de Redactie

1. Voor de school van Dundas en Hamilton ontving ik een gift van f 100,-. Per giro ontving ik een bedrag van f 696,50 van de kerk van Werkendam voor de arbeid onder de joden. Voor een en ander hartelijk dank.
2. Er wordt aan de uitgave van het boekje **De Kerk een wonder** gewerkt. Er komen bestellingen binnen. Ook is er nog vraag naar het **boekje met preken van Ds. P. Sneep**. Hoe het staat met de verschijning van het boek van Ds. van der Ent over **Filemon** weet ik niet. Ik wacht nog op mededelingen van de uitgever. Bestellingen op deze drie werken zijn van harte welkom.

B.

Vanaf dit negende artikel tot en met het laatste, artikel XV, gaat het over een zeer belangrijk onderwerp ten opzichte van het geloof, namelijk: over de **ZEKERHEID** des geloofs, in verband met het aan de orde zijnde hoofdstuk V, dat handelt over de „**VOLHARDING DER HEILIGEN**”.

Maar eerst willen we even wijzen op een woord in onze vorige les (69) betreffende onze opmerking, dat de „volharding der heiligen” vast ligt in de Drieënige God, met name ook in het werk van de **ZOON**. Daar staat:

„En dat geldt ook de **VOORBEREIDING** van Christus.”

Dat moet echter zijn: „En dat geldt ook de **VOORBIDDING** van Christus.” Nu blijkt dit wel in de verdere verklaring hiervan, maar we meenden toch u even te moeten wijzen op deze correctie.

Doch ter zake.

De „**ZEKERHEID DES GELOOFS**”.

Voorzeker is dit een zeer belangrijke zaak bij de **beoefening** van het zaligmakend geloof.

Daarop wijst ook Gods Woord. Petrus schrijft in zijn tweede algemene zendbrief, hoofdstuk 2 : 10:

„Daarom broeders, benaastigt u te meer om uw roeping en verkiezing vast te maken; want dat doende, zult gij nimmermeer struikelen.”

En in Hebreë 6 vers 18 en 19 lezen we: „Waarin God, willende de erfgenamen der beloften overvloediger bewijzen de onveranderlijkheid Zijns raads, met een eed daartussen is gekomen, opdat wij door twee onveranderlijke dingen, in welke het onmogelijk is, dat God liege, een sterke vertroosting zouden hebben, wij namelijk, die de toevlucht genomen hebben om de voorgestelde hoop vast te houden.”

Velen van Gods kinderen worstelen met dit stuk, niet zelden van hen zelfs tot aan hun dood. Het is een bekommernis over de STAAT der genade. En dan gaat het bijzonder over het punt, wat onze Dordtse vaders in dit artikel schrijven, namelijk over het „zijn en blijven van levende lidmaten der kerk”, over de „vergeving der zonden” en „het eeuwige leven”.

Dan rijzen de vragen van binnen op: Ben ik wel een levend lidmaat? Deel ik wel in de weldaad van de vergeving der zonden? En zoals Huët in een van zijn gedichten de vraag noemt: Ben ik wel een kind van God of ben ik 't niet?

Nu zijn die vragen wel begrijpelijk. Och neen, daar hebben zij geen last van, die een „vermeend” geloof hebben. Hun „geloven” is dan in feite niet anders dan een **conclusie**-trekken.

Dezulk hebben wel eens ernstige ogenblikken in hun leven gehad. Zij hebben wel eens aan de dood gedacht en aan hun zonden. En dan menen zij met een voorgekomen tekst of versje ook wel een kind van God te zijn. Dat leiden zij althans hieruit af.

Maar zij hebben nooit eens last gehad van bestrijdingen. En zouden die bij hen toch wel eens zijn opgekomen, dan drukken zij die gauw weg met de gedachte: foei, ik mag niet twifelen, maar ik moet geloven!

Geeft men daarmee er niet duidelijk blijk van, slechts een „schijn”-geloof te bezitten, een „vermeend” geloof?

Zulk een geloof openbaarde zich bij Orpa en bij Demas, de metgezel van Paulus.

En zie! Daarover zijn de waarlijk bekommerde harten zo bevreesd.

Ja, zij zijn zo bang voor „zelf-bedrog”. Dan smeken zij met de dichter van psalm 139: „Doorgrond mij, o God! En ken mijn hart; beproef mij en ken mijn gedachten; En zie, of bij mij een schadelijke weg zij, en leid mij op de eeuwige weg.”

Zo gaan nu ook de bestrijdingen van Gods kinderen over het punt van de „VOLHARDING DER HEILIGEN”.

Nu staat die VOLHARDING wel vast bij God Zelf, naar Zijn eeuwig Raadsbesluit en werk. Maar is dat nu óók zo bij de gelovigen zelf? En dan blijkt toch dikwijls van **niet**.

Dat houdt namelijk verband met bepaalde **aanvallen** van de satan, welke gepaard kunnen gaan met bestrijdingen en inzinkingen van het geloofsleven.

Toch hebben Gods kinderen meer bestrijding over de „VOLHARDING” dan over de „**bewaring**” van het geloof in de harten, juist in verband met het zogenaamde „schijn”-geloof van anderen.

Nu is het niet zo, dat de „bewaring” **afhankelijk** is van de „volharding”. D.w.z. Gods kind moge volharden, zoals ook in de strijd des geloofs, en dat het dan daarom wordt „bewaard” door de Heere.

Dat zou gelijk zijn aan de leer van de Remonstranten, welke stelt, dat het „volharden” geheel afhangt van de **wil** des mensen. Men meent wel dat er wel eens een „volharden” kan zijn, maar dan is dat een hoge uitzondering, bij heel bijzondere gevallen. (Zie de „Verwerping der dwalingen”, hoofdstuk V, artikel V.)

Wij willen nu de vraag aan de orde stellen, juist in verband met het grote belang van de „**zekerheid des geloofs**” te kennen en de behoefte ernaar, namelijk:

Wie brengt Gods kind tot die rijke verzekerdheid?

Wel, dat is de HEILIGE GEEST.

Het is „de Geest der aanneming”, van Wie de apostel schrijft in Rom. 8 : 15.

Ook in zondag 1 van onze Heidelberger, in het laatste gedeelte van het antwoord op vraag 1, lezen we:

„Waarom Hij mij ook door Zijn Heilige Geest van het eeuwige leven verzekert.”

En hoe doet de Heilige Geest dit?

Wel, zoals ons artikel schrijft: „En zij zijn het ook (het verzekerd zijn) naar de **mate des geloofs**.”

Dat wijst duidelijk op het feit, dat er in de Heilige Schrift sprake is van onderscheiden „**trappen**” in het geloof.

De apostel Johannes schrijft in zijn eerste algemene zendbrief, hoofdstuk 2, over „vaders” en „jongelingen”, (namelijk in de genade).

En in I Korinthe 13 : 11 schrijft Paulus: „Toen ik een kind was, sprak ik als een kind, was ik

gezind als een kind, overlegde ik als een kind; maar wanneer ik een man geworden ben, zo heb ik teniet gedaan hetgeen eens kinds was.” Zo sprak de Heere Jezus tot Zijn discipelen over hun „klein-geloof”.

Er zijn in het geloofsleven tijden van een meer OPGEWEKT geloofsleven en van „inzinkingen”. Bij dit laatste is er „verkwijning” van het geestelijk leven en dan is er dus minder zekerheid. Dan wordt ook de **troost** der geloofszekerheid gemist en van „het verzekerd zijn uit de **vruchten** van het geloof”, waarvan de Catechismus spreekt in Zondag 32: „Daarna ook, dat elk bij zichzelf van zijn geloof uit de vruchten verzekerd zij.”

Nu wijst ook dit niet op het reeds genoemde „conclusie-trekken”. Namelijk zo. Men heeft kostelijke genietingen mogen hebben van het werk des Heeren, van vertroosting en Gods Woord, van de liefelijkheid van Zijn dienst en dat men dan daaruit een gevolg trekt van te weten het eigendom te zijn des Heeren en een levend lidmaat van Zijn kerk. Neen, we menen, dat de uitdrukking „uit de vruchten van zijn geloof verzekerd te zijn” bedoelt, dat er in die genietingen van 's Heeren liefde en gunst rijke **zekerheid** ligt en ook ervaren wordt. 't Is dan ook opmerkelijk, dat men dan **niet** vraagt naar die zekerheid. Wel kan die vraag hierna komen, namelijk wanneer die genieting van 's Heeren liefde en nabijheid niet meer gevoeld wordt.

Welnu, we menen, dat die verzekerdheid „uit de vruchten van het geloof” ook valt onder de uitdrukking „naar de mate des geloofs.”

Nog één vraag. Waardoor of welke middelen brengt de Heilige Geest tot die kostelijke **zekerheid des geloofs**?

Door het WOORD des Heeren en het gelovig gebruik der heilige sacramenten.

Hierover gaat het in het volgende artikel X van onze Dordtse Leerregels. D.V. dan tot een volgende keer.

Werke de Heilige Geest dat ware geloof in onze harten en versterke Hij 't bij de voortgang.

Dr.

v. L.

Boeken van Dr. J.G. Woelderink 2

Het boek **Het Doopsformulier** telt 382 blz. en heeft na het Woord vooraf en een Inleiding over Liturgie, Liturgische geschriften en De liturgische geschriften van onze Vaderlandse kerk zes hoofdstukken en wel:

1. De geschiedenis van de doopsbediening voor de Hervorming.
2. De geschiedenis van de doopsbediening in de Hervormde Kerken
3. De sacramenten
4. Het verbond
5. De veronderstelde wedergeboorte
6. Verklaring en toelichting

De schrijver verwerkt in zijn boek veel waar we ons voordeel mee kunnen doen. We denken bijvoorbeeld aan het tweede hoofdstuk. De onderverdeling daarvan is: Algemeen overzicht, Luthers doopboekje, De doopsbediening en tweede Prayer Book van Eduard VI, Het doopsformulier van de Paltz en dat van Dathenus, Overzicht over de formulieren uit de Hervormingstijd.

Dr. Woelderink zegt veel wat we van harte kunnen onderschrijven, maar dat wil nog niet zeggen, dat we het met zijn gedachten-gang en met zijn betoog eens kunnen zijn. We zouden verschillende uitspraken naar voren kunnen brengen en daar een en ander tegenover kunnen stellen. Maar dat willen we niet doen. We hebben te maken met een derde druk en de schrijver leeft niet meer. Het boek verscheen in eerste druk in 1938, dus meer dan veertig jaar geleden. Toen is er uiteraard ook over dit werk geschreven.

We willen daarom volstaan met een enkele aanhaling. Op blz. 119v lezen we: „In de Heid. Catechismus luiden vraag en antwoord 74 aldus: „Zal men ook de jonge kinderen dopen? Ja; want mitsdien zij alzowel als de volwassenen in het verbond Gods en in Zijn Gemeente begrepen zijn (men onthoude, dat het begrepen zijn in het verbond Gods en het begrepen zijn in de Gemeente van Christus voor de Catechismus gelijklopende uitdrukkingen zijn) en dat hun (nl. op grond van dat begrepen zijn in het verbond) door Christus' bloed de verlossing van de zonden en de Heilige Geest, die het geloof werkt, niet minder dan den volwassenen toegezegd wordt, zo moeten zij ook door de doop als door

het teken des Verbonds der Christelijke Kerk ingelijfd en van de kinderen der ongelovigen onderscheiden worden, gelijk in het Oude Verbond of Testament door de besnijdenis is geschied, voor dewelke in het Nieuwe Verbond de Doop ingezet is.”

Geheel daarmee overeenkomende zegt ons doopsformulier: „Daarom heeft God voormaals bevolen hen (nl. de kinderen) te besnijden, hetwelk een zegel des verbonds en der gerechtigheid des geloofs was, gelijk ook Christus hen omhelsd, de handen opgelegd en gezegend heeft. Dewijl dan nu de doop in de plaats der besnijdenis gekomen is, zo zal men de kinderen als erfgenamen van het rijk Gods en van Zijn verbond dopen.”

Uit deze woorden blijkt klaar, dat de kinderen hier gezien worden als **in het verbond begrepen** te zijn en daarom deelhebbend aan de **beloften des verbonds**, die hun in de doop verzegeld worden, want „de kinderkens in Israël werden besneden op **dezelfde beloften**, die onze kinderen gedaan zijn”. **Erfgenamen des verbonds** worden de kinderen genoemd; daarom hebben zij ook deel aan en recht op de weldaden des verbonds. Dit doet de Catechismus zeggen, dat hun de verlossing van de zonden door Christus' bloed en de Heilige Geest, die het geloof werkt, de twee voornaamste goederen des verbonds, worden **toegezegd, beloofd**. En het is alweer deze **belofte des heils**, uit het verbond waarin zij begrepen zijn, voortvloeiende, die hun in de doop verzegeld wordt.

Deze, mag men wel zeggen, eenvoudige waarheid, willen wij nader uit de reformatorische belijdenisgeschriften staven. We doen dat, omdat men deze waarheid onder ons uit het oog heeft verloren, met een verbondsl eer komt, die geen rekening houdt met de waarachtigheid van Gods Woord en belofte, niet anders is dan een ijdele menselijke speculatie op het leerstuk der verkiezing en ten gevolge daarvan het teken des doops tot een ijdel en bedriegelijk teken maakt. Het wordt dan wel een teken, dat men onder het aanbod van genade leeft, en onder **de bediening** van het verbond, maar het is geen teken en zegel, dat wij **in het verbond begrepen zijn**. Het spreekt dan wel van een **algemeen** aanbod, en de nadruk valt op dat algemeen, maar de doop getuigt niet, dat de beloften des verbonds ons daar betekend en verzegeld worden. Immers, zo redeneert men, 't verbond is alleen met de uitverkorenen opgericht; zij alleen zijn in het verbond begrepen en de beloften des verbonds komen hun alleen toe. Zij, die niet uitverkoren zijn, zijn nooit in het verbond begrepen geweest en nooit is hun één belofte des verbonds verzegeld; slechts een algemeen aanbod van genade is hun gedaan, dat enkel diende om te openbaren, dat zij de genade niet gewild hebben.

En alsof dit nog niet genoeg ware, durven zij hen, die in hun doop een onderpand van Gods genade zien, wijl zij de beloften, die hun daar verzegeld worden, als waarachtig aanmerken en, wijl toch ook hun persoonlijk geldende, door het geloof aannemen en omhelzen, om daarop hun vrouwen te zetten voor tijd en eeuwigheid, uit te maken voor mensen, die zichzelf bedriegen en misleiden, die zich toeëigenen, wat hun niet toekomt, die Gods genade stelen.

Zo wordt de doop tot een ijdel en zinledig teken gemaakt, waaraan een mens, die worstelt in de vergeving zijner schuld, geen houvast heeft. Wie van Gods volk is in de dag der ontdekking werkzaam geweest met zijn doop? durft men nog menigmaal te vragen, alsof wij in de levensgang van Gods kinderen en niet in de Schrift het richtsnoer moeten zoeken voor de weg ten leven. En de doop tot een zinledig teken makende, snijdt men de toegang tot de beloften der barmhartigheid voor een zondaar af. Trouwens, de doop en het Woord zijn zó nauw met elkaar verbonden, dat allen, die de doop opzij schuiven, als geen gewis getuigenis gevend van Gods barmhartigheid te onswaart, als vanzelf ook het Woord, het geschreven Woord, op zij moeten schuiven als niet genoeg zekerheid gevend van Gods genade. Een andere en hogere zekerheid zoekt men thans, dan die het geloof vindt in Gods getuigenis; men staat naar bijzondere openbaringen, maakt het werk des Heiligen Geestes los van het Woord, en terwijl men van een strijd des geloofs niet meer weet, heeft men al zijn verwachting gesteld op wat er eens in het verleden

gebeurd is of in de toekomst nog gebeuren zal met een mens, in plaats van op Gods Woord en belofte.

Tegen deze geestesstroming te waarschuwen, acht ik mijn dure plicht, en ik zal, zo God de Heere mij daarvoor de krachten geeft, daarvan niet afdaten, al word ik dan ook van deze en gene zijde verdacht gemaakt als een Remonstrant.

Wanneer het sacrament mij Gods beloften niet meer verzegelt, en ik deze dus ook niet meer als verzegeld door het sacrament gelovig mag omhelzen, **tenzij** ik eerst weet, dat ik uitverkoren of wedergeboren ben, wordt niet alleen de kinderdoop tot een ijdel en zinledig teken gemaakt, dat zo spoedig mogelijk dan dient afgeschaft, maar wordt heel de gemeente weer **onder de wet** gesteld, in plaats van onder de genade.

Tot zover Dr. Woelderink. In een volgend artikel willen we hierover nog iets zeggen.

B.

Om het Liedboek

5 Het grote bezwaar

Vorige keer heb ik beloofd naar aanleiding van de brief van deputaten onderzoek kerklied nader iets te schrijven over de bezwaren tegen het standpunt, dat naast de Psalmen en de Schriftberijmingen in de eredienst andere liederen, die niet rechtstreeks aan de Schrift zijn ontleend gezongen kunnen worden. Voor ditmaal gaat het me dan om wat ik zou willen noemen het "grote" bezwaar. Het is daarbij onvermijdelijk om een en ander te citeren uit "Eenstemmig" en uit de uitspraken van de Generale Synode van 1980.

In "Eenstemmig" wordt het bovengenoemde standpunt vertolkt op blz. 26 onder de conclusies over de Schriftgegevens no. 5: „Wanneer de gemeente gebruik maakt van liederen die geen Schriftberijmingen zijn, is ook dit op zichzelf niet met de Heilige Schrift in strijd te achten. Gezien de roeping tot het bewaren van Gods Woord is in dat geval echter wel de uiterste waakzaamheid geboden. Waar reeds aan de berijming van de Psalmen en van andere Schriftgedeelten hoge eisen moeten worden gesteld, geldt dit nog te meer van liederen die niet tot de berijmde Schriftgedeelten behoren. Zij dienen er daarom zorgvuldig op getoetst te worden of zij met het geheel van Gods heilsopenbaring in overeenstemming zijn en van de Geest der Schriften doordrenkt zijn! Ook dan nog dient de plaats van zulke liederen in de eredienst ondergeschikt te blijven aan die van de Psalmen en van andere berijmde Schriftgedeelten.”

In de uitspraak van de Generale Synode wordt dit standpunt onder 6) vertolkt. „uit te spreken: 1) dat de Heilige Schrift het zingen van liederen, die niet rechtstreeks berijmde Schriftgedeelten zijn, niet verbiedt.”

Het zal de meesten van u bekend zijn dat ik tegen de conclusie hierboven vertolkt bezwaar heb gehad. Ik kan er wel bij zeggen, dat ik ook bezwaren heb tegen de hierboven vermelde uitspraak van de Generale Synode. Van het eerste bezwaar heb ik in een korte verklaring — opgenomen in "Eenstemmig" blz. 55 — verantwoording afgelegd. Ik kon me niet bij de meerderheid neerleggen. Ieder bezwaar hoeft niet altijd te leiden tot een aparte verklaring. Het zal wel bijna nooit voorkomen dat een uitvoerig rapport zoals dit geheel onderschreven wordt door een ieder, die er aan meegewerkt heeft. Er zijn wel altijd gedeelten, die we anders omschreven hadden willen zien. Zolang dat niet het beginsel raakt, waarom het gaat, is het een verkeerde zaak om daarover een minderheidsrapport of een aparte verklaring op te stellen. Dan zou het haast onmogelijk worden om met een rapport over welke zaak ook te komen. Het wordt anders als het wel over een principiële zaak gaat, die naar eigen overtuiging niet anders gezien mag worden.

Dat dit bezwaar de kern van de zaak raakt kan niemand ontkennen. De meerderheid kwam tot de conclusie dat het niet in strijd met de Schrift te achten is, om andere liederen te zingen. Het is waar dat daar belangrijke voorwaarden aan verbonden zijn. Doch principieel wordt dan toch gezegd: het kan. In de verklaring staat het tegenovergestelde. Voor mij was — en is — het blijven bij het standpunt, dat er in de eredienst alleen Psalmen en Schriftberijmingen gezongen zullen worden, dé weg.

Nu gaat het in dit artikel om de vraag: waarom kan het standpunt van de meerderheid niet aanvaard worden? U hoeft dan niet meer te denken aan mijn verklaring. Het is hier niet te doen om een verdediging daarvan. Belangrijker is dat we zien, dat de fundering van de mogelijkheid om andere liederen te zingen in het rapport onvoldoende en onbevredigend is. Dat is het grote bezwaar.

Er worden in het rapport veel gegevens uit de Heilige Schrift genoemd ten aanzien van het lied in de eredienst. En dat vanuit allerlei gezichtspunten. Daarin is veel te waarderen. Het is daar duidelijk dat in het Nieuwe Testament niet nauwkeurig omschreven wordt, wat de gemeente in de eredienst mag en moet zingen. De plaats van de Psalmen ook in het Nieuwe Testament wordt benadrukt. Ook wordt erkend dat er in het Nieuwe Testament geen concrete geboden of verboden te vinden zijn ten aanzien van het lied in de eredienst. Sterker worden enkele algemene gezichtspunten benadrukt, die van belang zijn voor het kerklied. Allereerst over de Persoon en het werk van Christus. De Nieuw-Testamentische vervulling in Christus gaat uit boven de profetie ervan. Dan over de Persoon en het werk van de Heilige Geest. De Heilige Geest vervult de gelovigen zo, dat ze ook met eigen woorden het heil Gods vertolken. Dit wordt toegepast op het zingen van andere liederen dan Psalmen en Schriftberijmingen. Deze algemene gezichtspunten hebben mij nooit aangesproken ten aanzien van de vraag waarom het gaat: enkel Psalmen en Schriftberijmingen of ook andere liederen. Het blijft een onbewezen zaak dat deze gezichtspunten ook maar enigszins op deze vraag kunnen toegepast worden. Toegegeven wordt trouwens dat in het Nieuwe Testament niet of nauwelijks blijkt, dat de gemeente van de vrijheid om in andere woorden te zingen gebruik heeft gemaakt. Niet graag zou ik zeggen dat het onderzoek van de Schriftgegevens een overbodige zaak was. Het heeft zeker dit voordeel dat een goedkoop beroep op Bijbelteksten, zoals op Colossenzen 3:16 en Efeze 5:19, er duidelijk op gewezen wordt. Duidelijk wordt ook gesteld dat het enkel zingen van Psalmen enz. geen verontachtzaming van de Nieuw-Testamentische heilsopenbaring betekent. Dat zijn positieve dingen al hadden ze wat mij betreft nog wel wat positiever gezegd kunnen worden.

Maar wel is het grote gemis hier dat de Schriftgegevens niet benaderd zijn vanuit het gezichtspunt dat niet voorbijgegaan mag worden nl. het bewaren van Gods Woord. De roeping om te blijven bij het Woord van God is een duidelijk gegeven in het Nieuwe Testament. De brieven van de Apostelen spreken ervan en niet te vergeten de brieven van de verhoogde Heere Jezus aan de zeven gemeenten in Klein-Azië. Nu spreekt het rapport onder de hierboven vermelde conclusie 5) wel van de roeping tot het bewaren van Gods Woord maar tevoren wordt van deze roeping vanuit de Schrift niets gezegd. Nu is er vanuit allerlei Schriftgegevens die weinig of niets zeggen over de vraag, die in geding is, geconcludeerd tot een mogelijkheid om andere liederen te zingen. En dat op een negatieve manier: de Schrift verbiedt het zingen van liederen, die niet rechtstreeks berijmde Schriftgedeelten zijn, niet! Ik heb me afgevraagd hoe sommigen, die zo geijverd hebben om andere liederen dan Psalmen en Schriftberijmingen in de eredienst te zingen, voor hebben kunnen stemmen voor een besluit dat zo weinig positief gefundeerd was. Dat kan toch niet als beweerd wordt dat we zonder gezangen te zingen zo verschrikkelijk tekort hebben gedaan aan de Nieuw-Testamentische heilsopenbaring!

Het begeren te blijven bij het Woord van God is dé reden geweest, waarom in het verleden de kerken, uit de reformatie geboren, enkel Psalmen hebben willen zingen. Ook in de eredienst moest zoveel mogelijk van Gods Woord zijn. Keer op keer kunnen we het lezen "latende de gezangen, die men in de Heilige Schrift niet vindt". Het doet dan ook wonderlijk aan als sommigen zich beroepen op het verdragen van een enkel ander lied om daarmee te zeggen als je er één toelaat, kunnen het er ook wel meer zijn. Moet niet het tegenovergestelde gezegd worden? In het toelaten van een enkel ander lied sprak juist de begeerte om in Gods huis te zingen wat Gods eigen woorden zijn. Het weren van

andere liederen dan de Psalmen enz. is niet voortgekomen uit een negatieve waardering van die liederen als zodanig maar uit de positieve beleving van het Woord Gods. En het blijft spreken dat in al de tijden van wederkeer tot Gods Woord telkens de Psalmen zo'n rijke betekenis hebben gekregen.

Het grote bezwaar tegen het rapport is, dat de behandeling van de Schriftgegevens daaraan voorbij is gegaan. Uiteraard weet ik wel, dat in het geschiedkundig gedeelte daaraan wel aandacht wordt besteed. Het begeren te blijven bij Gods Woord wordt gewaardeerd. Men spreekt wel van een gemaand worden tot grote voorzichtigheid en waakzaamheid. Doch dit is geen apart gegeven. Het is verbonden geweest aan het betrachten van de roeping om bij Gods Woord te blijven in overeenstemming met dat Woord Zelf.

D. Slagboom.

Geloven buiten de Kerk?

Wanneer een ouderling of predikant op huisbezoek gaat, behoort het tot één van zijn vaste plichten om te informeren naar het kerkbezoek. Het beleggen van erediensten is geen menselijke uitvinding. Als het aan de natuurlijke mens zou liggen, kon de kerk wel gesloten worden. „Wijk van ons want aan de kennis van UW wegen hebben wij geen lust”. In onze diepe val in Adam zijn wij alle hartelijke liefde tot God en Zijn dienst kwijtgeraakt. Het hoeft voor ons niet meer. Nu is dit het wonder van het eeuwige Evangelie dat de beledigde God Zich openbaart en zegt: Voor Mij hoeft het wel. Ik wil gediend worden en aanbeden worden in samenkomsten van zondige mensen, meisjes en jongens in de bloei van hun leven, ouderen die reeds neigen naar het graf. Daarom wekt de schrijver van de Hebreërbrief, door de Geest van Christus daartoe aangezet, de leden der gemeente op trouw te zijn in het kerkbezoek. In Hebr. 10:25 lezen wij de vriendelijke maar ernstige nodiging: „En laat ons onze onderlinge bijeenkomst niet nalaten, gelijk sommigen de gewoonte hebben, maar elkander vermanen; en dat zoveel te meer, als gij ziet, dat de dag nadert”. In de eerste plaats gaat het in deze tekst om de „onderlinge bijeenkomst”. Daarmee wordt de bijeenkomst van de Christelijke gemeente bedoeld, die gehouden wordt opdat de leden met God en Zijn Woord gekonfronteerd worden, gemeenschappelijke gebeden opzenden tot God en de sacramenten gebruiken.

In de tweede plaats waren er ook in die dagen die de „gewoonte” hadden om die bijeenkomst na te laten. Zij lieten niet een enkele keer verstek gaan maar het verzaken van de diensten was hun „gewoonte” geworden. Oorzaken? Geen smaak meer in het Woord? Uit mensenvrees? Of, zoals de Kanttekeningen van de Statenvertaling het zeggen: „Uit een groot gevoelen van zichzelf”? Och, waren we maar kleiner, nietiger, afhankelijker en wijzer, wij zouden de onderlinge bijeenkomst niet nalaten. Ten derde lezen wij van een „vermanen van elkander”. Dus: niet alleen de predikant of ouderling moet van tijd tot tijd vriendelijk opwekken tot het bezoeken van de bijeenkomst maar alle leden moeten het elkander doen. De ouders de kinderen en de kinderen de ouders. Het meisje haar vriend en de jongen zijn vriendin.

Ten vierde moet het vermanen gebeuren met het oog op het eindgericht, „de Dag”. Die Dag nadert. Ieder moment komt hij dichterbij. Hoever wij daarvan af zijn, is ons onbekend. Op die Dag wordt door Christus, Die dan onze Rechter zal zijn, beslist over onze eeuwige toekomst. Eeuwig buiten of eeuwig binnen. Eeuwig wel of eeuwig wee. Op die Dag hebben wij ons voor te bereiden. U vraagt wellicht: Binnen of buiten de kerk? De apostel wijst in Hebr. 10:25 duidelijk een weg: binnen de kerk en haar samenkomsten. Daar spreekt de Heere, daar wordt Zijn Naam aangeroepen of met lofgejuich geprezen.

Onlangs vernam ik van iemand die binnenkort een zeer vooraanstaande plaats gaat innemen in een zekere kerkformatie, dat hij als predikant eens gewaarschuwd had tegen het feit dat van de 7000 leden er slechts 80 de samenkomst bezochten. Later, schrijft hij, was hij daarvoor een beetje bang geworden. En dan volgt het: „De kerk is namelijk groter,

dan wat er in de kerk zit. De mensen die niet komen, geloven ook, hebben ook inzichten. Ik heb toen geleerd dat je die niet moet afschrijven en afstoten, dat je nooit moet neerkijken op mensen die minder snel lopen. Ik ben als de dood voor hoogmoed. Het Woord geef je door op een zeer nederige basis". Goed, zeggen wij dan: geef dat Woord uit Hebr. 10 : 25 dan ook door „op een zeer nederige basis".

Inderdaad is de ware Kerk groter dan het aantal mensen wat de kerkdiensten bijwoont. En wat de uitspraak betreft, de mensen die niet komen, geloven ook", zeggen we: Inderdaad: zij geloven dat zij de Heere een dienst kunnen doen door thuis te blijven of er op uit te gaan, maar zij geloven niet dat zij de Heere vertoornen en bedroeven door de onderlinge bijeenkomst na te laten.

Op de vraag die wij nogal eens opvangen: Kun je dan niet geloven buiten de kerk? Zeggen we: Neen. Het is een eigenwillige godsdienst die lijnrecht in strijd is met een duidelijke opwekking die de Heilige Geest ons doet toekomen door het Woord: „En laat ons onze onderlinge bijeenkomst niet nalaten". Want de Dag nadert.

Ds. L.W. van der Meij.

(Overgenomen uit *Ons Eigen Kerkblad van Zaamslag*)

HAND-REIKING

Bijbelstudie 1: Timotheus 1 en 2

Bij verschillende jeugdverenigingen bleek er behoefte te zijn aan goed studiemateriaal. Er werd een beroep gedaan op de studiering Calvijn van Chr. Geref. predikanten; dat beroep was niet vergeefs. Er kwam een toezegging van medewerking. Om de uitgave te kunnen financieren kwamen bijdragen binnen van verschillende gemeenten en op andere wijze.

Met spoed is er gewerkt. De eerste bijbelstudie is al verschenen, een boekje van 64 bladzijden, uitgegeven door de commissie „Jeugd en Onderwijs" te Werkendam m.m.v. jeugdverenigingen uit het distrikt Noordoost. De studie bevat schetsen over de brieven van Paulus aan Timotheus. Eerst is er een korte inleiding op elke brief. Dan volgen de schetsen, in totaal 15. Elke schets bevat een inleiding, aantekeningen bij de tekst en discussievragen.

Bij een bezoek aan onze jeugdvereniging konden we de behandeling van de eerste schets meemaken. Een van de leden had een goede inleiding gemaakt. De discussievragen werden in groepen besproken. Een algemene bespreking volgde.

We kregen de indruk, dat de schetsen wel aan het doel beantwoorden, maar dat de discussievragen niet allemaal eenvoudig genoeg zijn. Er wordt veel verwezen naar Schriftgedeelten en belijdenisgeschriften, wat op zichzelf uitstekend is, maar tijdens een bespreking is er geen gelegenheid om dat alles na te gaan.

Verder willen we nu nog enkele opmerkingen maken. Op blz. 10 lezen we: Of iemand nu krachtadig of geleidelijk tot bekering komt, het onderscheid met de schijnbekeerden is te zien. Krachtadig of geleidelijk. Zoals het daar staat is het aanvechtbaar, niet juist. Op blz. 22 gaat het over de opbouw van de kerk. Daar staat o.a.: Wanneer het zuivere Woord van God niet gepredikt wordt, kan de Heilige Geest met het cement des geloofs geen verbinding leggen. De bouw vordert ook niet wanneer wij als gemeente geen behoefte hebben om onder het Woord te komen. Er moet op toegezien worden, dat de mens bouwt (1 Kor. 3:10). Tot zover de aanhaling. Hier wordt alles in de mens gelegd, alsof de Heilige Geest afhankelijk is van wat de mens doet. Het beeld in de Schrift is ook anders. De Heere maakt zondaren levend en geeft hen als levende stenen een plaats in het Godsgebouw.

In schets 7, blz. 26, gaat het over het belijden. Het zou wel goed geweest zijn er in het kort op te wijzen wat het rechte belijden is. Dat bewaart er voor zonder meer aan te nemen, dat er wel sprake is van een recht belijden, van de strijd des geloofs, van het bekleed zijn met de wapenrusting (des geloofs!).

Op blz. 59 staat: Wie met z'n geestelijke nood niet bij Christus gekomen is kan nooit de lichamelijke dood met vrede tegemoet gaan. Wat betekent dat? De schrijver zal dit wel goed bedoelen, maar het gaat er om dat we ons duidelijk uitdrukken, zodat ook jongeren

kunnen begrijpen waar het over gaat en wat zij nodig hebben wil het wel zijn op reis naar de eeuwigheid.

We willen met deze opmerkingen volstaan. Ze zijn niet bedoeld om een afkeurend geluid te laten horen, maar integendeel om naar voren te brengen hoe noodzakelijk het is steeds een schriftuurlijk geluid te laten horen als een waarschuwing voor vervlaking en om te doordringen van de noodzaak van het werk des Geestes ook in de harten van onze jeugdigen.

Van harte hopen we, dat deze schetsen een goede ingang op onze verenigingen mogen vinden. De uitgave is keurig. De correctie had wat beter kunnen zijn.

In deze serie zal verder verschijnen:

no. 2 Bijbelstudie over de Nederlandse Geloofsbelijdenis,

no. 3 Bijbelstudie over de Bijbelboeken Ruth en Jona.

B.

Des Christens groot interest

Zo heet een bekend werk, geschreven door William Guthrie, in leven dienaar van het Evangelie in Schotland. Er is te onderscheiden tussen het eigenlijke werk: de toetssteen van ons deel aan Christus, met een samenvatting in vragen en antwoorden en drie aanhangsels.

Het werk werd indertijd vertaald door Jacobus Koelman, die in een voorwoord o.a. schreef: Ik stel u hier een tractaat ter hand, voor weinige jaren geschreven in Schotland, hetwelk de Heere mij in Zijn genadige voorzienigheid heeft laten toekomen. Hierin las ik met vrolijkheid en vond mij verplicht tot lof en dankzegging Gods, eensdeels, omdat Hij zo een gezegend instrument verwekt en bekrachtigd had, om zo nadrukkelijk, levendig en bondig te beschrijven de bijzonderste werkingen des Heiligen Geestes en des geloofs in de vromen, en de gronden, op welke die gezocht en verkregen moeten worden; anderdeels, dewijl de Heere het op zulk een wonderlijke wijze bestuurd had, dat mij juist zulk een gewenst boekje, zoals ik nooit gezien had, ter hand was gekomen, 't welk ik oordeelde dat tegen goud niet was op te wegen, overmits het zo heerlijk en uit bevinding vertoont, hoe de Heere de zondige zielen gewoon is over te brengen uit de duisternis in het licht, en tot het Koninkrijk van de Zoon Zijner liefde, en hoe Hij hen wonderlijk leidt, met Zijn genade bezoekt en ondersteunt, opdat de vromen, die zulks in zich bevinden, zich van hun deel aan Jezus, en aan 't verbond der genade verzekeren mogen; en inzonderheid heeft het mij uitermate behaagd, dewijl 't zo krachtig en overtuigend de natuur des geloofs opent, en de plicht van te geloven aandringt als 't fundament van 't geestelijk gebouw en het middel om in geestelijke betrachtingen en vertroostingenvoorspoedig en overvloedig te zijn; daar dit echter van de meeste vromen niet wel recht verstaan en beseft wordt, zo blijven zij ook twijfelmoedig en onvast in goede oefeningen, en tot hun dood toe missen zij een gezette verzekerdheid van hun zielenwelstand, en daardoor mist God ook de ere, liefde, dienst en dankbaarheid, welke zij, verzekerd zijnde, Hem meer zouden gegeven hebben.

Zo schreef Koelman te Sluis op 11 december 1668. Op 22 februari 1690 schreef hij bij de vijfde druk o.a.: De auteur (van dit boekje), Mr. Willem Guthrie, (gelijk ik geïnformeerd ben van vrome lieden die hem van nabij gekend hebben) was een zeer krachtig en voorspoedig Evangelieprediker en dienaar des Nieuwen Testaments, genietende zoveel zegen over zijn bediening, dat hij van zijn gemeente, die uit vijfhonderd lidmaten bestond, dit getuigenis kon en durfde geven (hebbende partikulier onderzoek gedaan van, en acht genomen op al de lidmaten) en zeggen, van die vijfhonderd zijn er wel driehonderd, van dewelke ik naar de liefde oordeel de enige troostelijke verzekerdheid hebbe, dat ze genade gevonden hebben in Gods ogen en waarlijk bekeerd zijn, en zestig van dezelve verstaan meer dan ik hun kan prediken.

Daarna is het boek telkens weer herdrukt. Nu heeft Den Hertog's Uitgeverij b.v. te Utrecht voor een nieuwe uitgave gezorgd, geheel in de tegenwoordige spelling. Deze uitgave bevat dus het eigenlijke werk van Guthrie en de drie aanhangsels:

1. 32 schetsen van gelovigen, die eerst

getrokken en daarna, na veel strijd, door Gods Geest gebracht werden tot vrede in en verzekering van hun deel aan Christus. (Naar hun eigen schriftelijke mededelingen)

2. Blijken van godzaligheid, vertoond in het leven en sterven van verschillende vromen.

3. Voorbeeldige wandel en afsterven van enige voorname vromen.

Den Hertog heeft hieraan toegevoegd een bijdrage van Drs. L.F. Groenendijk, getiteld: Guthrie's vademecum en de door Koelman toegevoegde illustraties. Daarin vinden we vele gegevens die voor de lezers van groot belang zijn.

We behoeven dit werk niet aan te bevelen. Het beveelt zichzelf aan. Het feit dat het steeds weer herdrukt wordt zegt genoeg.

We willen er mee volstaan de eerste vragen en antwoorden van de samenvatting van het gehele werk op te nemen:

1. Wat is het grote werk, dat een mens in de wereld te doen heeft? Antwoord: Dat hij onderzoekt of hij een zaligmakend deel aan Christus heeft en dat hij in gelijkvormigheid met Hem wandelt.

2. Hebben niet alle leden der zichtbare kerk dat deel aan Christus? Antwoord: Neen, maar zeer weinigen zelfs bezitten dat deel.

3. Hoe zal ik weten of ik een zaligmakend deel aan Christus heb? Antwoord: Gewoonlijk bereidt de Heere Zijn weg in de ziel door verootmoediging, ontdekt de mens zijn zonde en ellende en oefent hem daarmee zo, dat hij naar de medicijnmeester Christus Jezus verlangt.

4. Hoe zal ik weten of ik een genoegzame mate van verootmoediging verkregen heb? Antwoord: Een genoegzaam gezicht van onze ellende maakt, dat iemand de zaligheid meer dan enig ding ter harte neemt, dat hij alle hulp en verlossing in zichzelf, zelfs in zijn beste dingen verwerpt, dat Christus de Verlosser zeer dierbaar is aan de ziel, dat die mens bevreesd is daarna te zondigen, dat hij tevreden is met zalig gemaakt te worden op wat voorwaarde het God ook moge behagen.

Tot zover de vragen en antwoorden. Er zijn er in totaal achttien.

De uitgave van Den Hertog ziet er zeer verzorgd uit. Het boek telt 512 blz. en kost gebonden f. 52,50. Na 31 december 1981 wordt de prijs f. 59,--.

B.

N.B. Bij Den Hertog is nog een belangrijk boek verschenen, namelijk het bekende werk van W. Schortinghuis: **Het innige Christendom**. Het telt 764 blz. en kost tot 31 december 1981 f. 75,--, daarna f. 82,50. We hopen later op dit boek terug te komen.

B.

Voor de jeugd

Het Zonnekind 23

Beste jongelui!

„Daarna baarde deze vrouw een zoon, en zij noemde zijn naam Simson.

Richt. 13 : 24a.

Het kind Simson kreeg dus zijn naam bij de besnijdenis, het oud-testamentische bloedige verbondsteken.

Doch het teken der besnijdenis hield nog meer in. Want daardoor werd het kind afgezonderd van de wereld. Het volk waartoe het behoorde was een apart volk. God hield daar aparte bemoeienissen mee. Of het volk dit verstond is een andere zaak, doch dit neemt de zaak als zodanig niet weg.

Dat de moeder het kind Simson noemde, uiteraard met goedvinden van de vader, is ook een openbaring van geloof. Want de tijd waarin het kindeke geboren werd, was een donkere tijd. We hebben daar al meer bij stilgestaan. De filistijnen hadden het land bezet en deden het volk Israël gebukt gaan onder hun heerschappij. En nu hadden de ouders van Simson omtrent hun kind zulk een rijke belofte gehad. Het is niet overbodig om deze belofte nog eens te lezen. Want het is alweer zo lang geleden dat jullie hem onder de aandacht hebben gehad. Het kind mocht geen wijn noch sterke drank drinken. Want het zou een Nazireër Gods zijn van zijn moeders buik af. En hij zou beginnen Israël te verlossen. Zie de vss. 3, 4, 5.

Het kan niet anders, of toen dit kind geboren werd hebben zij ook aan deze belofte gedacht. Zij hebben, krachtens de belofte, iets in hun kind gezien. Het zou een bijzonder kind zijn, en hij zou beginnen Israël te verlossen. Simson was ook in dat opzicht echt een

Zonnekind. In die donkere tijd, ging voor het geloof met hem het licht der bevrijding op. Door Simson kwam er uitzicht op verlossing. Hij zou er mee beginnen.

De ene gedachte brengt ook hier de andere weer voort. Want in dat opzicht is Simson ook een type geweest van de Heere Jezus Christus, Die in de bijbel de „Zon der gerechtigheid” genoemd wordt. Omtrent die meerdere Simson was geprofeteerd dat het volk dat in duisternis zat een groot licht zou zien en degenen die woonden in het land van de schaduwen des doods over dezelve zou een licht schijnen. Zie Jes. 9 :1.

In het licht van die grote Simson Christus Jezus verdwijnt de Simson uit de stof onzer overdenking geheel in het niet. Want Hij zou niet alleen beginnen Israël te verlossen, maar zou het ook voortzetten en voleindigen. Hij zou het niet alleen tijdelijk verlossen van alle natuurlijke vijanden, maar zou het ook eeuwig verlossen van alle geestelijke vijanden. En dan niet Israël alleen, voor zover het in Hem geloven zou, maar ook al degenen die buiten Israël, uit de heidenen, tot geloof in Hem zouden komen, dat is de ganse uitverkoren kerk.

Iedere lezer zal begrijpen dat hier rijke zaken liggen voor de nieuw-testamentische kerk. Want het teken der besnijdenis kennen wij niet meer. Het teken van de heilige doop wel. Dat is een onbloedig teken. Het verzegelt de belofte van genade, die God zo rijk en mild geeft. Let wel, die wordt niet automatisch met de doop het eigendom van de gedoopte, doch alleen in de weg van het ware geloof. Want de doop verzegelt de genade niet, maar wel de belofte van genade. Wanneer deze in ongelooft verworpen wordt, krijgt men nooit deel aan de inhoud van de belofte. Dit moet helaas van velen gezegd worden. Zij zijn gedoopt, zij hebben Gods belofte van genade, verlossing, aan hun voorhoofden betekend en verzegeld gekregen, doch door ongelooft nooit aangenomen, en zullen daarom verloren gaan, als „kinderen des koninkrijks worden buiten geworpen”. Daar staat tegenover dat er ook zijn, die de belofte zichzelf al te gemakkelijk toeëigenen. Zij zijn er zo mee klaar. Zij zijn gedoopt, hebben de belofte gekregen, zij aanvaardden die met een historisch geloof, wat zo stilzwijgend voor het zaligmakende geloof wordt aangezien. Zij wanen zich derhalve rijk en verrijkt en hebben geen dings gebrek, terwijl zij niet weten dat zij zijn jammerlijk, naakt, blind en ongelukkig. Zij hebben nooit enige zielswerkzaamheden met de belofte gekend. Zij hebben nooit hartgrondig gepleit, d.w.z. uit de grond van hun hart, het diepst van hun hart, de HEERE gesmeekt of het Hem behagen mocht nu die belofte ook eens krachtadig toe te passen aan hun hart. Want de echte kinderen van God komen er achter dat zij moeten geloven, doch het is hen ten enenmale een onmogelijkheid om de daad van het geloof te beoefenen. Zij zijn daarin stijf en diep afhankelijk van Hem, Die niet alleen de belofte gegeven heeft, maar Die nu ook het geloof daarin, in hunne harten werken moet. Want het geloof is en blijft een gave van God.

Zo ligt de verantwoordelijkheid voor 100% voor rekening van de mens. Want hij is volmaakt uit de handen van zijn Schepper voortgekomen. Dat hij in een staat van geestelijk onvermogen verkeert, is puur zijn eigen schuld. Want de mens heeft zichzelf door vrije en moedwillige ongehoorzaamheid, met al zijn nakomelingen, van de gave beroofd om te doen datgene waar God recht op heeft. Terwijl wanneer hij door genade de zaak deelachtig mag worden, het alleen, voor 100%, aan de Heere te danken is. Zo komt God aan Zijn eer en de zondaar aan zijn zaligheid. We wensen onze lezers met deze dingen veel werkzaamheden toe aan de troon van Gods genade. Die nog nooit gezegd heeft tot het huis van Jacob: Zoekt Mij te vergeefs.

De ouders van Simson geloofden. Ik neem aan dat deze stukken ook door ouders gelezen worden. Is er ook nu bij de ouders geloof in de beloften omtrent hun kinderen? Wat zullen dan velen moeten zeggen dat het er meestal bij blijft, wanneer de kinderen gedoopt zijn. Het wordt dan als een zaak gezien, waarvan men blij is als ze achter de rug is en als alles maar goed verlopen mag zijn. Het kind is dan gedoopt. Het heeft daar dan later geen moeite meer mee. Want als het nog eens als een volwassene gedoopt zou moeten worden, dan valt dat ook niet mee. Het ligt zo dan in de lijn van: Baat het niet, het schaadt ook niet. Dit is

natuurlijk een zeer bedrieglijk standpunt. Want als het geen baat geeft, dan moet men niet denken dat het geen schade geeft. Want dat zal het wel terdege doen. Hier geldt: Als het geen voordeel brengt, zal het oordeel er nog door verzaamd worden.

Terwijl het anderszids ook weer zo is, dat als men als ouders met de belofte omtrent de kinderen werkzaamheden hebben mag, dit ook een gave van God is. Daarom zeggen degenen, die van deze zaken verstand hebben, het wel eens zo: Ik kreeg er werkzaamheden mee. Inderdaad men heeft het „gekregen”. God heeft het gewerkt. En al datgene wat God werkt, dat zal juichen tot Zijn eer.

We komen op deze wijze echt wel in een spanningsveld terecht: Je moet er alles aan doen en je kunt er niets aan doen. Deze spanning kan ik nooit opheffen en niet één mens kan dat. Doch wat bij mensen onmogelijk is, dat is mogelijk bij God.

Niet alle kinderen zijn bijzondere kinderen, gelijk Simson daartoe bestemd was. Doch het allerbijzonderste Kind waar Simson een type van geweest is, heeft voor ons, zal het wel zijn, wel betekenis. Want dat is Hij die in de donkere tijd van het volk Israël als het Licht der lichten is opgegaan. Hij is de volkomen Zaligmaker, niet alleen van de gelovigen uit Simsons tijd, maar ook voor de gelovigen uit deze tijd.

En gelijk nu de belofte van de komst van het Licht der wereld historisch vervuld is in de volheid des tijds, zo wordt de belofte nog vervuld, en dan onderwerpelijk, bevindelijk in het hart. Want daar kan het ook zo donker zijn, zo uitzichtloos. De vijanden lijken dan wel vrij spel te hebben. De verzuchting wordt dan gekend: Och dat Israëls verlossing uit Sion kwame. Met andere woorden: er is in het hart en geestelijke behoefte aan de Heere Zelf. Die moet er dan aan te pas komen. En dat doet Hij ook, als Hij het geloof gaat werken in het hart, door de Heilige Geest. Want de Geest is het Die Christus verheerlijkt. Wat is het rijk als dat gebeurt. Want dan gaat Hij op in het hart als de Zon der gerechtigheid, onder Wiens vleugelen (uitschietende stralen) genezing te bekomen is voor alle kwalen. Hij wordt dan, al naar die mate Hij wordt toegepast en door het geloof aanvaard, gezien als Degene Die Israël verlost heeft. Het oog op Hem, wat gelijk is aan het geloven in Hem, denk aan Simeon: „Want mijne ogen hebben Uwe zaligheid gezien” Luc. 2: 30, doet dan de vijanden op de vlucht slaan, dan moeten de filistijnen verdwijnen. Dan neemt de Heere het hart in. Hij schijnt dan daar als de Zon, warm, liefelijk, verlichtend, genezend. Bij een zodanige bevinding vaart men geestelijk wel. Het is om deze tijd in de natuur donker. Het is ook op het terrein van het geestelijke leven erg donker, alle kunstlichten ten spijt. Misschien is het bij de lezers van binnen ook wel donker. Weet dan: Voor elk die in het duister dwaalt, Verstrekt deez’ Zon een helder licht. Dat hem in schouw des doods bestraald, Op ’t vredepad zijn voeten richt.

Jullie aller vriend,

Ds. H.C. v.d. Ent.

BOEKBESPREKING

Uitgeverij - Boekhandel G. Kool
Postbus 177, 3900 AD Veenendaal

Kinderleven door J.W. Ooms. Dit is een heel mooi uitgegeven boek van groot formaat. Het bevat een bundel verhalen voor onze jeugd. Ik kan me heel goed voorstellen, dat jeugdigen graag naar zulke verhalen zullen luisteren of ze zelf vol aandacht zullen lezen. Er is een grote verscheidenheid in de verhalen. Ze hebben allemaal een opvoedkundige waarde en er komt in naartoren, dat het er om gaat, dat ook kinderen zich hebben te richten naar Gods Woord en Wet. De godsdienstige inslag is wel wat anders dan de onze, maar niet in storende zin. De goede strekking van de verhalen kan het geheel beheersen. Het is een boek van 245 blz. Er komen 26 verhalen in voor, korte en lange. Het boek is versierd met vele tekeningen. Het kost gebonden f 34,95.

Uitgeverij T. Wever, Postbus 59, Franeker.

1. A. M. de Moor-Ringnalda: 't Lichtschip en 't Haventje, 5e druk, 351 pagina's, prijs gebonden f 24,50.

Dit boek houdt de aandacht vast van het begin tot het einde. Het bestaat uit twee delen. Het eerste deel 't Lichtschip gaat over

een degelijk gereformeerd gezin. De kinderen zijn thuis. Er zijn allerlei moeilijkheden en zorgen, zoals die zich in de praktijk van het leven voordoen. Het was een tijd van werkloosheid en geldzorgen. Het tweede deel handelt over een latere tijd. De kinderen zijn grotendeels het huis uit. De ouders zijn uit 't Lichtschip in Den Haag verhuisd naar een woning in een dorp. Hun nieuwe huis hebben ze 't Haventje genoemd. Ouders en kinderen maken veel door. Vader sterft, moeder blijft achter. Later gaat ook zij heen.

Zo schreven we in 1970 bij een vorige druk. We voegden er aan toe, dat er veel in dit boek is dat aantrekt, omdat we daarin de werkelijkheid van het leven vinden. We hebben toen ook opgemerkt en dat willen we hier herhalen, dat we te veel de rechte geloofsbeleving missen. Met bepaalde gedachten kunnen we het niet eens zijn, b.v. als de moeder van het gezin tot een meisje, wier ouders in Indië wonen, zegt: Zijn wij niet allen kinderen van één Vader?

Het is van grote betekenis, dat ook in dergelijke boeken goed naar voren komt de noodzaak van de werking van de Heilige Geest in de harten. Overigens kunnen we van harte wensen, dat dit boek invloed ten goede moge uitoefenen.

2. A. K. Straatsma: De Gantelboer, 9e druk, 198 pagina's, prijs gebonden f 19,50.

Ook dit boek vindt nog steeds lezers. Het bevat het verhaal van een jonge boer, die in zijn jonge leven een ernstige zonde begaan heeft. Hij heeft een kind bij de vrouw van een van zijn knechts. Hij leeft er over heen. Er gebeuren echter ernstige dingen. De jonge moeder sterft door verdrinking. Dat is voor haar vader te veel. Die sterft ook. De moeder leeft in haat tegen de boer. Deze kent geen rust meer. De moeder komt op haar sterfbed tot inkeer. Zij vergeeft de boer en deze vraagt haar vergeving. Hij neemt het kind in zijn huis op. De arbeid van Ds. Hartman is tot zegen geweest. Het verhaal speelt in een dorp in Zeeland. Het is treffend beschreven. Geestelijk gezien zouden wij de dingen anders zeggen. Maar dit neemt niet weg, dat we hier een verhaal hebben met een rijke lering. Als zodanig kunnen we het van harte aanbevelen, zoals we ook in 1973 hebben gedaan.

Twee trouwe vrienden, door H. Voortman
Uigeverij P. Stuut, Sparrenlaan 17,
7461 VM Rijssen

Dit is een leuk jongensboek van 150 blz. Het gaat over een jongen, Jeroen, die in een woonwagen opgroeit, bij een oom en tante, die goed voor hem zorgen. Jeroen toont zich een voorbeeldige jongen. Hij heeft een trouwe hond. Ze zijn haast altijd samen. Ze beleven samen veel. In het woonwagenkamp wonen ook een paar slechte mensen. Die veroorzaken heel wat onheil. Ze steken tenslotte de woonwagen van onze jonge vriend in brand. Hij en zijn hond overleven het, maar oom en tante komen om. Daardoor komt er weer een grote verandering in het leven van Jeroen.

We kunnen ons voorstellen, dat jongens zo'n boek in één keer willen uitlezen. Het is spannend geschreven. Wel worden de mensen een beetje te veel in het schema zwart-wit getekend. En er hebben ook wel wat te veel bijzondere voorvallen plaats. Het boek heeft geen uitgesproken Christelijk karakter. Het vraagt eigenlijk een vervolg. Hoe gaat het verder met Jeroen?

Het boek kost gebonden f 16,90.

B.

Stichting „Reformatische Hulpactie Woord en Daad”

Het comité Rotterdam van bovengenoemde stichting hoopt D.V. vrijdag **18 december a.s.** een Kerstzangavond te houden in de Chr. Geref. Kerk aan de Jeruzalemstraat 25 te Rotterdam.

Medewerking aan deze avond zal worden verleend door:

Oud Geref. Zangver. „Vox Humana” te Krimpen a/d IJssel, o.l.v. I.L. van Wuyckhuyse m.m.v. N. Kruithof, orgel.

Mannenkoor der Geref. Gem. „Groot Rotterdam”, o.l.v. J. Doornenbal, m.m.v. J. Poot, orgel.

De avond zal worden geopend en gesloten door Ds. P. Beekhuis, Chr. Geref. Predikant te Rotterdam.

Ds. J. Blom, Ned. Herv. Predikant te Ridderkerk, hoopt een meditatie te houden.

Aanvang: 20.00 uur. De toegang is vrij.

Iedereen is van harte welkom.

HET COMITÉ

ALLE BEGRIP TE BOVEN (83)

19. Frances en haar zonen (4).

„Ik werd zeer getroffen”, zo schrijft Mr. Bourne aan Joseph, „door de wijze waarop de Heere in uw familie gekomen is, eerst met het bedreigen van het leven van Charles en het daarna te verlengen en Hem enige duidelijke tekenen van Zijn liefde voor hem in Christus Jezus te schenken, en nu door een andere broer in zo'n toestand te brengen, dat er blijkbaar geen hoop op herstel meer is. Uw familie is bijzonder met vele tekenen van genade begunstigd en met die uitwendig noodzakelijke dingen, die u in staat stelden om onder Gods volk te verkeren. Wat hebt u de Heere vergolden voor zulke weldaden?” (Dan bestraft hij hen als een getrouwe onderwijzer): „Waar is de oorzaak geweest van de eerste afwijking waar elk uwer de een of andere keer in verviel? Welke onuitsprekelijke dingen werden in uw handen gegeven tot uw geestelijk profijt en toch was er zo'n duidelijke achteruitgang? Ik kan mij een zekere verbrokenheid van hart herinneren en geestelijke tederheid in al uw vragen naar de waarheid, maar deze eenvoud, die zo oprecht bleek, is verloren gegaan in een godsdienstig stilzwijgen, dat velen voor de echte waarheid houden, maar waarvan ik weet, dat het niets anders is dan geestelijke achteruitgang door de verleiding van de zonde”. En weer schrijft hij: „Ik kan waarlijk zeggen, dat ik allang zeer ernstig het welzijn begeerd heb van u en uw broers, maar het heeft me vaak zeer bedroefd zo'n zich onttrekken aan die hartelijke omgang te zien, die had moeten worden bestendig. Sommigen van hen aan wie gij schijnt verbonden acht ik niet profijtelijk voor een van u; ze mogen vleien, maar onderwijzen niet. En ik heb soms overpeinsd hoe uw belijdenis onder zoveel verschillende meningen zou kunnen gedijen. Zo heb ik opgemerkt, dat u geen honderd noch zestig noch mogelijk zelfs geen dertigvoud gewonnen hebt door het zaad dat gezaaid is. De Heere heeft u in het geval van Charles overvloedig laten zien, wat godvruchtige eenvoud betekent en dat het opgaan om te luisteren niet een werkelijk deel hebben is”. De onderzoekende geest van de jongemannen heeft er hen klaarblijkelijk toe gebracht om verschillende vooraanstaande predikanten van die tijd te gaan beluisteren.

„Ik raad u aan niet ontmoedigd te wezen, ook al lijkt het, dat uw gebeden niet anders zijn dan lippendienst. Ga er mee door en jullie zullen zeker ondervinden, dat het geen lippendienst is, maar de strijd van de nieuwe mens om de leiding te herkrijgen, die hij eens getoond heeft te bieden. Ik geef ook al mijn jonge vrienden, wanneer zij in het duister zijn, de raad niet te veel redeneren over wat natuurlijk is en wat geestelijk mag worden

bevonden. De Heere zal dat aan het licht brengen als het werk voortgang heeft. De duivel zal u de zoetste bezoeken betwisten en zeggen, dat ze slechts natuurlijk zijn, maar kijk alleen naar de vruchten. Als ze samengaan met godvruchtige vrees en ootmoed, dan kunt u er zeker van zijn van waar zij komen”. En hij eindigt in liefde: „Kunt u mij als een getrouwe vriend geloven? Als u dat niet kunt, wandel dan niet met mij alsof u mij nooit eerder gezien hebt. Ik heb veel zorgen over u allen gehad; ik heb het gewicht en het belang van mijn ochtend-lezingen thuis gevoeld, maar jullie hebben mij haast nooit bemoedigd door enige mededeling”.

Mr. Bourne was geen strenge opvoeder, wie de jongere generatie om hem heen deemoedig moest nazeggen. Het is ontroerend om weer het pleidooi van de oudere voor de jongeren in een liefdevolle brief aan een van zijn dochters te lezen: „Ik heb mij vaak er over verbaasd, dat wanneer ik als een tedere en liefhebbende vader geprobeerd heb om te spreken over de dingen die je eeuwige staat aangaan, je mij altijd met een dodelijk zwijgen tot staan bracht, die altijd alle gemeenschap over dat onderwerp uitsloot. Ik arbeid in de geest en met veel gebeden nacht en dag om je welzijn te zoeken, voor jullie allen afzonderlijk en tezamen. Het is vaak smartelijk, dat ik zo weinig vrucht zie van zo'n getrouwe bediening als van Mr. Burrell, zowel in het openbaar als onder vier ogen, maar God is soeverein. Wanneer we door de uitwendige voorzienigheid helemaal gescheiden zijn, dan moeten we helemaal duidelijk laten zien de keus, die we doen, en de dingen, waarin we onderwezen zijn, in praktijk brengen”.

Schrijvend aan Bernard over de jongens van Benson zegt Mr. Bourne: „Het heeft God behaagt ieder van ons een deel toe te wijzen dat bij ons behoort en daardoor in Zijn oneindige wijsheid tot doeleinden te brengen, die volkomen voor ons verborgen waren. In welke geleidelijke wegen werden uw neven naar de Stad gebracht en om welke verschillende uitwendige oorzaken, die tot nu toe nog openbaar gekomen zijn; dit alles om het trotse hart van de zondaar te vernederen. En als hiervan iets uitgewerkt is, welk een openbaringen van grote genadeweldaden, beide tijdelijk en geestelijk! Misschien is het u opgevallen, dat onze geliefde vriend William door een menigte van beproevingen ging en toch leek het niet zo duidelijk vrucht te hebben als in het geval van Charles. Zo zag de Heere toe en wachtte Hij op een goede gelegenheid om hem te laten zien, dat hij verder moest gaan dan hij tot hiertoe gegaan was. Dit zijn grote dingen om mee te maken en zijn nooit alleen bedoeld voor de persoon zelf, maar ook voor allen die ze zien”.

vakantiecentrum
de VERRASSING
op TEXEL
heeft er een aangrenzend pand bij. Komt u het ook uitproberen?
Volledig pension, verwarmde kamers, prijs slechts f. 42,50 p.p.d.
Al 26 jaar het adres voor pension, sta-caravans en bungalows.
Neem vrijblijvend even contact op. Tel 02223 - 661 of 391.

VEILIG VERMAGEREN ?

Dat kan! Maar dan met de
geheel plantaardige Ver-
mageringstabletjes. Kuur
voor een maand f 15,—
Tevens uit voorraad
leverbaar meer dan 40
kruidenmengsels o.a.
Suikerziekte, Te Sterke
Vloeiing, Spataderen,
Vernauwde Bloedvaten,
Vochtafdrijving,
Zenuwen. Kuur voor een
maand f 12,50.

DROGISTERIJ SIKKING

Barrevoetstraat 5,
2011 WL Haarlem.
Tel. 023 - 312882, b.g.g. 023
324606, Postgiro 190609.

Uitgeverij
Boekhandel
G. KOOL

Het adres voor
al uw goede boeken

Stationssingel 50
Tel. 08385-13978
Postbus 177
3900 AD Veenendaal

PLAATS
UW FAMILIE-
BERICHTEN IN
BEWAAR HET PAND

STICHTING REF. HULPAKTIE WOORD EN DAAD. GIRO 30.20.900.

Samen zorgen voor voedsel, christelijk
onderwijs, leprozenhulp.

Postbus 560, 4200 AN Gorinchem.
Tel. 01830 - 32550.

GEEN STENEN VOOR BROOD

DE STATENVERTALING IS NOG ALTIJD
de beste, meest zuivere, meest gereformeerde
overzetting van GODS HEILIG WOORD.
Aan Bijbelvertalingen in sterk gemoderni-
seerde uitvoering heeft ons volk geen be-
hoefte.

Wat mens is er onder u, zo zijn zoon hem zou
bidden om brood, die hem een steen zou
geven? (Mattheus 7 : 9)

De Gereformeerde Bijbelstichting verspreidt,
ook in andere talen, uitsluitend Bijbels die
nauw aansluiten bij de oorspronkelijke tekst
van het WOORD van GOD.

Ziet U het belang van ons werk in?

Wordt dan donateur van de GBS!

Minimum contributie f 5,- per jaar en waar-
voor U de driemaandelijke periodiek

STANDVASTIG per kwartaal franko wordt
toegezonden.

Proefnummers gratis aan te vragen bij het
secretariaat:

G.B.S. antwoordnummer 18,
3300 WB Dordrecht

U behoeft geen postzegel te plakken.

GBS

Machtiging No. 18
3300 WB Dordrecht